

Sprawa C-469/20

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

29 września 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Amtsgericht Nürnberg (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

14 września 2020 r.

Strona powodowa:

RightNow GmbH

Strona pozwana:

Wizz Air

Amtsgericht Nürnberg (sąd rejonowy w Norymberdze)

[...]

W sporze

RightNow GmbH, [...]

– strona powodowa –

pełnomocnicy:

[...]

przeciwko

Wizz Air, [...] Budapeszt, [...]

– strona pozwana –

pełnomocnicy:

[...] **[Or. 2]**

[...]

Amtsgericht Nürnberg (sąd rejonowy w Norymberdze) [...] wydał w dniu 14 września 2020 r. następujące

Postanowienie

I. [...]

II. Do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej zostaje skierowane, na podstawie art. 19 ust. 3 lit. b) Traktatu o Unii Europejskiej (zwanego dalej „TUE”) i art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (zwanego dalej „TFUE”), następujące pytanie:

Czy art. 3 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że postanowienie zawarte w ogólnych warunkach umów komercyjnego przewoźnika lotniczego, które nie było indywidualnie negocjowane i zgodnie z którym do umowy zawartej w drodze elektronicznej z podróżnym będącym konsumentem znajduje zastosowanie prawo państwa członkowskiego, w którym przewoźnik lotniczy ma swoją siedzibę, a nie jest ono tożsame z prawem miejsca zwykłego pobytu podróżnego będącego konsumentem, uważa się za nieuczciwe w zakresie, w jakim wprowadza ono konsumenta w błąd w ten sposób, że nie informuje go o tym, iż zgodnie z art. 5 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) wybór innego prawa jest możliwy tylko w sposób ograniczony i nie może zostać wybrane każde dowolne prawo, lecz tylko takie wskazane w art. 5 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia Rzym I? **[Or. 3]**

Uzasadnienie

1 I. Strona powodowa żąda od pozwanego przewoźnika lotniczego zwrotu nienależnych podatków i opłat z powodu rozwiązanych umów o przewóz lotniczy z tytułu prawa nabytego w drodze cesji.

2 Pasażerowie:

[...]

[Or. 4]

[...] zarezerwowali każdorazowo dla siebie (a w niektórych przypadkach również dla współpodróżnych) loty u strony pozwanej, które miały być wykonane w ten sposób, że miejscem wylotu lub przylotu miała być Norymberga. Wszyscy

pasażerowie mieli miejsce zwykłego pobytu w Niemczech. Żaden z pasażerów nie odbył lot i wszyscy dokonali cesji swoich roszczeń wobec strony pozwanej o zwrot nienależnych podatków i opłat na rzecz strony powodowej. Strona powodowa przyjęła w każdym przypadku cesję i bezskutecznie wezwała stronę pozwaną pozasadowo do ujawnienia oraz do zwrotu nienależnych podatków, opłat i pozostałych wydatków.

We wszystkich przypadkach przy rezerwacji biletów lotniczych ogólne warunki umów strony pozwanej zostały zaakceptowane i stały się częścią umowy. We fragmentach brzmią one następująco:

4 Punkt 21.1.:

JEŻELI NIE PRZEWIDZIANO INACZEJ W POSTANOWIENIACH KONWENCJI LUB BEZWZGLĘDNIE OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISACH PRAWA WŁAŚCIWEGO:

a) DO NINIEJSZYCH OGÓLNYCH WARUNKÓW PRZEWOZU I KAŻDEGO PRZEWOZU, KTÓRY ZAPEWNIAMY PASAŻEROWI (W ODNIESIENIU DO PAŃSTWA OSOBY LUB PAŃSTWA BAGAŻU), STOSUJE SIĘ PRAWO WĘGIERSKIE, ORAZ

b) WSZELKIE SPORY MIĘDZY PAŃSTWEM A NAMI W JAKIKOLWIEK SPOSÓB DOTYCZĄCE TAKIEGO PRZEWOZU LUB WYNIKAJĄCE Z TAKIEGO PRZEWOZU PODLEGAJĄ NIEWYŁĄCZNEJ JURYSDYKCJI SĄDÓW NA WĘGRZECH. TERMIN „NIEWYŁĄCZNA JURYSDYKCJA” OZNACZA, ŻE MOGĄ PAŃSTWO WNIEŚĆ POZEW DO SĄDU NIEPODLEGAJĄCEGO JURYSDYKCJI WĘGIERSKIEJ. [Or. 5]

4 Punkt 7.2.1. (we fragmentach):

[...] Wszystkie podatki i opłaty pobierane przez zarządcę portu lotniczego, nawet jeśli są wyliczane na podstawie liczby pasażerów, nie podlegają zwrotowi.

6 Punkt 6.5:

6.5.1. Mogą państwo zrezygnować z rezerwacji na czternaście (14) dni przed planową datą lotu. Będą państwo uprawnieni do zwrotu całkowitej ceny lotu po potrąceniu opłaty za anulowanie.

6.5.2. W przypadku anulowania przez państwa rezerwacji w ciągu czternastu (14) dni przed planowaną datą lotu otrzymają Państwo zwrot całkowitej ceny lotu po potrąceniu opłaty za inne usługi i opłaty za niewykorzystane miejsce.

W przypadku przewidzianym w pkt 6.5 strona pozwana pobiera opłatę za anulowanie w wysokości 60 EUR od każdego lotu i pasażera. W przypadku przewidzianym w pkt 6.5.2 strona pozwana pobiera opłatę za niewykorzystane

miejsce w wysokości 80 EUR od każdego lotu i pasażera. Informacja o wysokości tych opłat jest dostępna na stronie internetowej strony pozwanej.

- 7 Zgodnie z punktem 18.3.1 ogólnych warunków umów wszelkie roszczenia pasażerów ulegają przedawnieniu z upływem 2 lat od dnia przybycia do miejsca przeznaczenia lub od dnia, w którym samolot powinien planowo przybyć, lub od dnia, w którym przewóz został zatrzymany. Strona pozwana podniosła zatem zarzut przedawnienia. Niemniej tylko w odniesieniu do jednego pasażera doszło do upływu tego terminu.
- 8 Zdaniem strony pozwanej klauzula wyboru prawa oraz pozostałe postanowienia są skuteczne w świetle prawa węgierskiego.
- 9 Strona powodowa zakwestionowała to stanowisko. **[Or. 6]**
- 10 [...]
- 11 II. 1. [...]
- 12 2. Powodzenie pozwu zależy od wykładni art. 3 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. [...]
- 13 3. Istnienie roszczeń zależy zasadniczo od tego, czy klauzula wyboru prawa węgierskiego jest skuteczna.
- 14 Wprawdzie kwestię tę należy, zgodnie z art. 3 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 rozporządzenia Rzym I, oceniać w świetle wybranego prawa, a tym samym, w niniejszej sprawie, prawa węgierskiego, ale elementem kryterium oceny są również przepisy dokonujące transpozycji dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, które należy interpretować zgodnie z tą dyrektywą [...] **[Or. 7]** [...]. Gdyby zgodnie z powyższym klauzula wyboru prawa miała być bezskuteczna, we wszystkich przypadkach właściwe byłoby, zgodnie z art. 5 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia Rzym I, prawo niemieckie, ponieważ wszyscy pasażerowie mają miejsce zwykłego pobytu w Niemczech i w przypadku wszystkich lotów albo miejsce wylotu albo miejsce przylotu znajduje się w Norymberdze. Zgodnie z prawem niemieckim pozostałe klauzule ogólnych warunków umów strony pozwanej byłyby bezskuteczne.
- 15 4. Trybunał Sprawiedliwości orzekł już, że przewoźnicy lotniczy muszą oddzielnie wykazywać kwoty należne od klientów z tytułu podatków oraz opłat przy publikowaniu swoich taryf lotniczych i nie mogą ich (nawet częściowo) włączać do taryfy lotniczej (wyrok z dnia 6 lipca 2017 r., C-290/16). W tym samym orzeczeniu wyjaśniono, że postanowienia ogólnych warunków umów, które przewidują ryczałtową opłatę transakcyjną z tytułu zwrotu takich opłat i podatków, mogą zostać uznane za bezskuteczne na podstawie ustawy krajowej dokonującej transpozycji dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r.

- w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Zgodnie z prawem niemieckim postanowienie pkt 4.2.1 ogólnych warunków umów strony pozwanej byłoby zatem zgodnie z art. § 307 ust. 1 zdanie pierwsze Bürgerliches Gesetzbuch (kodeksu cywilnego, zwanego dalej „BGB”) bezskuteczne z powodu postawienia w niewspółmiernie niekorzystnej sytuacji [...].
- 16 Zgodnie z prawem niemieckim również wyłączenie zwrotu podatków i opłat, jak też skrócenie terminu przedawnienia, byłoby bezskuteczne na podstawie § 307 BGB. Zgodnie z § 307 ust. 1 BGB postanowienia umowne są bezskuteczne, jeżeli są niewspółmiernie niekorzystne dla drugiej strony umowy z dostawcą w sposób sprzeczny z zasadą dobrej wiary. Taka sytuacja miałaby miejsce w niniejszej sprawie. W żadnej mierze nie sposób dostrzec uprawnionego interesu strony pozwanej w pobraniu dla siebie, w przypadku niestawienia się pasażera, podatków i opłat, które nie są należne na jej rzecz, lecz na rzecz państwa, zarządzającego portem lotniczym lub innych podmiotów [...]; **[Or. 8]** [...] strona pozwana zresztą nie podnosiła takiego twierdzenia. Nie istnieje również uzasadniony interes w znaczącym skróceniu terminu przedawnienia [...] będącego zwyczajnym terminem przewidzianym w prawie niemieckim.
- 17 5. Decydujące jest zatem, czy klauzula wyboru prawa w ogólnych warunkach umów pozwanej (pkt 21) jest skuteczna czy nie.
- 18 Trybunał Sprawiedliwości orzekł w odniesieniu do art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I, że postanowienie o wyborze prawa właściwego zawarte w ogólnych warunkach umów przedsiębiorcy wtedy wprowadza w błąd w rozumieniu art. 3 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich, gdy konsumentowi nie zostanie zwrócona uwaga na zasadę wymagającą stosowania najkorzystniejszego ustawodawstwa wynikającą z art. 6 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia Rzym I (wyrok z dnia 28 lipca 2016 r., [...] C-191/15). Artykuł 6 ust. 2 zdanie drugie rozporządzenia Rzym I nie znajduje zastosowania do umów o przewóz z uwagi na art. 6 ust. 4 lit. b) rozporządzenia Rzym I. Odesłanie zmierza zatem do ustalenia, czy wskazane orzecznictwo można odpowiednio przenieść także na art. 5 ust. 2 rozporządzenia Rzym I.
- 19 Tak przyjął Landgericht Frankfurt a.M. (sąd krajowy we Frankfurcie nad Menem) [...]. Klauzula wyboru prawa wprowadza w błąd, gdyż pasażer jako konsument nie został poinformowany o ograniczeniach w możliwości wyboru prawa. Należy to traktować tak samo jak na gruncie art. 6 ust. 2 rozporządzenia Rzym I. Również Amtsgericht Brühl (sąd rejonowy w Brühl) [...] prezentuje takie stanowisko.
- 20 [...] **[Or. 9]** [...] Oberlandesgericht Frankfurt (wyższy sąd krajowy we Frankfurcie) [...] orzekł, że zasad wyrażonych w wyroku w sprawie Amazon (wyrok z dnia 28 lipca 2016 r., [...] C-191/15) nie można odnosić do umów o przewóz lotniczy z uwagi na brak strukturalnych podobieństw oraz odmienne zakresy stosowania.

- 21 6. Zagadnienie będące przedmiotem pytania prejudycjalnego nie zostało – w zakresie, w jakim można to stwierdzić – do tej pory wyjaśnione.

[...]

DOKUMENT ROBOCZY